

Karel Jan Loos – Opera o komínku nakřivo postaveném

Česká jednoaktová opera ve stylu opery buffo (italská komická opera) s názvem **Opera o komínku nakřivo postaveném** nese latinský název **Opera bohémica de camino a caementariis luride aedificato, seu Pugna inter patrem familias et murarios** (tj. Česká opera o komínku od kameníků špatně vystaveném aneb Boj pantátův se zedníky).

Autorem hudby je **Karel Jan Loos**, dlouholetý varhaník a regenschori kostela sv. Víta v Tuchoměřicích. Bohužel neznáme dobu vzniku této opery, stejně jako nevíme mnoho o jejím autorovi – pouze datum úmrtí, rok 1772. Není znám ani autor libreta. Z českých pololidových oper 18. století je ale určitě v současnosti nejznámější.

Opera má krátkou introdukci - předehtu, tři árie, duet a závěrečný sbor, vše je propojeno recitativy. Text opery je vtipný a prozrazuje znalost řemeslnického prostředí. Instrumentální doprovod je napsán pro dvoje housle a basso continuo (varhany, kontrabas, violoncello...). Opera byla zřejmě určena pro zábavu v klášterním prostředí, ale její nápěvy se poté odrazily i v lidových písních (např. u Karla Jaromíra Erbena).

Osoby a děj opery:

Zedník (*tenor*), Přidavač (*alt*), Domácí pán (*bas*), Děvečka (*soprán*)

Zedník a jeho pomocník dokončují stavbu hliněného komína (recitativ *Stavíme, stavíme, tuším, že brzo dostavíme*). Na své dílo nicméně hledí se skepsí – „špatné dílo my děláme“, komín se klátí a zedníkův pomocník by se vsadil, že se brzy skácí. Oba to však berou s filozofickým nadhledem – „na tom světě nic trvalého“ (duet *Hlína, popel není pevnost, jež by mohla věčně státi*). Zedník podpírá své dílo, které sám označuje za „příšeru“, a pomocníka zatím posílá za objednatelům díla, aby od něj rychle zinkasoval mzdu.

Oba řemeslníci odcházejí s potřebnými penězi a přitom prosí komín, aby alespoň ještě chvíli vydržel stát (árie pomocníka *Již já peníze mám, to jest dobře*). Ale už je dobíhá služka pana domácího a volá je zpátky – něco se stalo a pán se velmi zlobí. Zedníkův pomocník se správně dohaduje, že komín spadl. Domácí pán soptí na řemeslníky a jejich chatrné dílo (árie *Co jste, vy zedníci! Jste vy řemeslníci!*).

Zedník mu klidně vysvětluje, že na tomto světě je všeho do času, ani komín nemůže stát věčně (árie zedníka *Jak na tom světě nic nemůže obstáti*). Slibuje však hned, že vystaví nový komín, „jako valach silnej“ (závěrečný chorus *Komín sem, komín tam, dyť zas jinej udělám!*).

Použito textu z internetu:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Opera_o_kom%C3%ADnku